

Missiv

2026-01-22

Till: Socialnämnden

För kännedom: Fullmäktiges presidium

Granskning av upphandling och kontroll av HVB

Syftet med granskningen är att bedöma om socialnämnden säkerställt ett ändamålsenligt arbete med upphandling och kontroll av HVB samt rutiner för uppföljning och utvärdering för att säkerställa god kvalitet i enlighet med lagstiftning samt föreskrifter och allmänna råd.

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden delvis har säkerställt ett ändamålsenligt arbete. Vi bedömer att socialnämnden genomför regelbundna och systematiska uppföljningar av den enskildes placering där barns utveckling och skolgång särskilt beaktats i enlighet med socialtjänstlagen och barnkonventionen, som är korrelerande lagstiftningar. Däremot finns inga dokumenterade rutiner för handläggning av ärenden för placering i HVB, vilket medför risken att arbetet med placering och uppföljning blir personbundet.

Vår bedömning är att det är en brist att socialnämnden inte har antagit en årlig plan för uppföljning av verksamhet som bedrivs av privata utförare, i enlighet med kommunfullmäktiges Program för uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare och verksamhet som bedrivs i egen regi.

Socialnämnden säkerställer delvis kvalitet vid upphandling genom kravställning och kvalitetskontroller, däremot verifieras inte utförarnas utsagor. Kontroll genomförs på förekommen anledning av den enskildes placering där en misstanke uppstått. Vår bedömning är att det saknas organisatoriska resurser för att genomföra systematiska avtals- och kvalitetsuppföljningar.

Vidare bedömer vi att nämnden endast delvis vidtar ändamålsenliga åtgärder vid inkomna synpunkter och avvikelser. Det finns rutiner för större brister och missförhållandeutredningar. Däremot är klagomålshandlingen inte ändamålsenlig för brister som inte kräver missförhållandeutredning. Det finns inga rutiner för klagomålshandlingen och brister dokumenteras inte på en aggregerad nivå. Detta kan medföra risken att information, erfarenhet och kännedom om utförare finns hos enskilda tjänstemän och att det kan dröja innan informationen når rätt person. På grund av att det inte genomförs någon systematisk uppföljning av privata utförarens verksamheter och avtal, saknas en systematisk återrapportering till Socialnämnden av uppföljning och kontroll av HVB, vilket bedöms som en brist.

Slutligen visar granskningen på brister i besluts- och avtalshandlingen. Avtal upprättas i flera fall efter placeringen av den enskilde är gjord. Besluten om placeringen saknar i flera fall en beslutsperiod. Vidare noterar vi brister i att nya beslut och avtal inte upprättas om placeringen förlängs.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderas nämnden att:

- ▶ Anta en plan för uppföljning av verksamhet som bedrivs av privata utförare.
- ▶ Säkerställ en systematisk återrapportering till socialnämnden.
- ▶ Säkerställ att rutiner finns över centrala moment för att undvika att handläggningen blir personbunden samt att rutinerna överensstämmer med ny lagstiftning.
- ▶ Säkerställ en systematisk uppföljning av avtalade kvalitetskrav med både interna och externa utförare.
- ▶ Säkerställ att inkomna klagomål och synpunkter sammanställs och analyseras systematiskt för att se mönster och trender som indikerar på brister i verksamhetens kvalitet.
- ▶ Säkerställ att delegationsbeslut om placering på HVB innehåller en beslutsperiod och att både delegationsbeslut och avtal upprättas om placeringen förlängs.

Rapporten överlämnas härmed till socialnämnden. Behandlat svar till revisionen önskas senast den 15 april 2026.

Kontaktrevisorer för granskningen var Susann Wallin och Bengt Wentzel.

För Örebro kommuns revisorer

Sven Landh
Ordförande

Lars Bjurström
Vice ordförande

Revisionsfrågor:

Genomförs ändamålsenliga kontroller av HVB-utförare under upphandlingsprocessen?

- ▶ Genomförs regelbundna uppföljningar och kontroller av HVB-utförare efter att avtal har skrivits?

Hur säkerställer socialnämnden tillräcklig kvalitet hos HVB-utförare vid upphandlingar?

Genomför socialnämnden regelbundna och systematiska uppföljningar av avtalade kvalitetskrav?

Vidtar socialnämnden ändamålsenligt åtgärder vid bristande kvalitet?

Hur hanterar socialnämnden klagomål från brukare och anhöriga, och används dessa klagomål för att förbättra kvaliteten?

Beaktar socialnämnden IVO:s tillstånd och tillsynsrapporter av HVB-utförare, och i vilken utsträckning används dessa som grund för beslut och uppföljning av verksamheten?

Sker en ändamålsenlig och tydlig återrapportering från förvaltningen till nämnden rörande uppföljning och kontroll av HVB-verksamhet?

Svar:

Nej. Det genomförs kontroller vid upphandlingsprocessen, däremot verifieras inte utförarnas uppgifter. Det genomförs inte uppföljningar och kontroller av HVB-utförare efter att avtal har skrivits.

Socialnämnden säkerställer tillräcklig kvalitet vid kravställandet i upphandlingsprocessen. I upphandlingsprocessen begärs flera uppgifter in från utförarna för att säkerställa kvaliteten, däremot verifieras inte utförarnas uppgifter.

Nej. Uppföljning genomförs på förekommen anledning. Det genomförs regelbundna individuppföljningar av placeringar.

Delvis. Socialnämnden vidtar åtgärder vid uppmärksamade brister eller klagomål, bland annat genom samtal med verksamheten. Är bristerna allvarliga kan en missförhållandeutredning inledas. Däremot finns inga rutiner för att dokumentera klagomål för att kunna sammanställa och analysera mönster som kan indikera på brister hos utförarna.

Om klagomålen är allvarliga används de för att förbättra kvaliteten i det enskilda fallet. De sammanställs inte på en aggregerad nivå som en grund för att kunna analysera mönster i klagomålen för att förbättra kvaliteten.

Ja. Socialnämnden beaktar IVO:s tillstånd och tillsynsrapporter vid upphandling. Om misstanke uppstår kring en utförare kan IVO:s tillsynsrapporter begäras in igen för att kontrollera eventuella förändringar.

Nej. Det sker ingen återrapportering till socialnämnden rörande uppföljning och kontroller.

Bedömning:

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Lars Bjurström

Undertecknare 1

Serienummer: 827f0782159e50[...]dbb806d046691

IP: 185.113.xxx.xxx

2026-01-23 14:12:47 UTC

Sven Leonard Landh

Undertecknare 1

Serienummer: c37155c7561232[...]65a90038d4dec

IP: 213.112.xxx.xxx

2026-01-23 16:03:22 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://eutl.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.